

PRZYPRAWIĆ (301) *vb pf*

W inf a jasne (w tym 1 r. błędne znakowanie); w imp a pochylone; w pozostałych formach -ra- (171), -rã- (5); -ra- : -rã- MurzNT (4:1), BibRadz (13:1), BielKron (26:1), MycPrz (1:1), GórnRozm (1:1).

inf przyprawić (97). ◇ fut 1 sg przyprawię (2). ◇ 2 sg przyprawisz (9). ◇ 3 sg przyprawi (18). ◇ 2 pl przyprawicie (5). ◇ 3 pl przyprawią (6). ◇ 1 du przyprawiwa (1) WyprPl B. ◇ praet 1 sg m przyprawilem, -em przyprawił (3). f -m przyprawiła (1). ◇ 2 sg m przyprawileś, -eś, -ś przyprawił (9). f -eś, -ś przyprawiła (3). ◇ 3 sg m przyprawił (36), przyprawi(e)ł (1) LibMal. f przyprawiła (9). n przyprawiło (5). ◇ 3 pl m pers przyprawili (23). subst przyprawiły (3). ◇ plusq 1 sg m -m był przyprawił (1). ◇ 3 sg m był przyprawił (5). ◇ 3 pl m pers byli przyprawili (2). ◇ imp 2 sg przypraw' (10); -w' (5) SienLek (2), BielSat, BielSjem, Strum, -w (1), -(w) (4). ◇ 2 pl przypraw'cie (1). ◇ con 2 sg m byś przyprawił (2). ◇ 3 sg m by przyprawił (8). n by przyprawiło (3). ◇ 1 pl m pers byśmy przyprawili (1). ◇ [2 pl m pers przyprawilibyście.] ◇ 3 pl m pers by przyprawili (5). subst by przyprawili (1) [cum N pl: grzechy]. ◇ con praet 3 sg m przyprawiłby był (1). ◇ impers praet przyprawi(o)no (11), było przyprawi(o)no (1). ◇ con by przyprawiono (1). ◇ part praet act przyprawiwszy (17).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI (cztery z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. *Przymocować, przytwierdzić, przyczepić; ponere PolAnt; affingere Mącz [co] (27) : á tuż podle niego [domku]/ Studnią nadobnym kftaktem z mármoru ípráwiono/ Láńcuchy wodę ciągnąc pięknie przyprawiono. RejWiz 46; [Tantalus] prośiwłzy ich [bogów] ná cześć/ vwárzył prze nie fyna swoiego áby iedli/ [...] ktorzy gdy obaczyli/ brzydzyli fie á nie iedli/ ále zebrałwzy w gromádę członki iego/ ofobę zálię ítánowili/ [...] á gdy obaczyli iż rámieniá nie było (bo ie była Ceres bogini zyadła) ná mieyfce iego kość białą włóniową przyprawili BielKron 21; BudBib Iob 38/10; GrabowSet F3v; Niedawnom ci iá [uzdę] kupił/ wżytkać iefcze całá/ Chybá fie tylko lámá wodzá potárgałá. Aleciem był przyprawił / pomnię/ drótak mocny/ Bárziéy mu będzie w dródze/ niż rzemień/ pomocny. WyprPl Bv.*

przyprawić do czego (10): BierEz Gv; RejZwierz 116v; Tákże y Czapkę włożył ná głowę iego [Aarona]/ przyprawiwłzy do niey ná przodek Bláchę złotá BibRadz Lev 8/9, Ex 39/16, 20; BielKron 33v; Ogniem też póspolície miałt y zamkow dobywáią/ puściwłzy kilko fet kul ogniłtych z Moźdżerzow/ áłbo ízypow s krotkiey hakownice áłbo s kułze przyprawiwłzy do tego ízyp kthorym ítrzeli ná dách á zápali. BielSpr 62v; Odleiefz tefz do niey [do arki] czterzy kolcá złote y przyprawifz do czterzech iey węglów/ dwie kolcá do iednego iey boku/ á dwie kolcá do drugiego iey boku. BudBib Ex 25/12, Sap 13/15; Do tego przydał rzemieśnik vczony/ Z oblego drzewá ták máłzt wyniešiony/ Iż ítárczy k niebu z záwiešifá reyá Gdzie wiátry wieią. Do reye potym żagiel przyprawiono/ Ktory w płócienne wiátr prziyumuie łono. KlonFlis E4v.

przyprawić komu, czemu (żywotne) [w tym: sobie (2)] (6): Potym Ezop wezwał łowcow/ Kazał doftáć młodych orłow: Aby fie rychley rozełzli/ A czterzy mu ich przyniešli. [...] Do nog im miechy przyprawił/ Do każdego dzieię władził. BierEz Gv; RejPs 139v; RejZwierz 116v; A zá tę winę zámknion był Dedáłus w tym Lábiryncie fwego budowánia/ áby z niego ná wieki nie wyšzedł. On to bacząc iż z niego nie mógł tráfić/ przyprawił fobie íkrzydłá y íynowi Ikárułowi z wołku á s pierza/ wylecieli wirzchem precz. BielKron 23v; Drudzy [alchemicy] theż tákież ze czterzech

żywiołów miernych złożonych łąpółu/ piątą rzecz chcą uczynić (oni zowią) ogień niezagálzony/ á co w ten ogień włoży/ złotem się sítanie/ łąłżnoby im także wśy ofłowe przyprawić iáko Midáłowi/ gdy się tych rzeczy chwytáią *BielKron* 26; *RejZwierc* 14.

przyprawić ku czemu (4): *RejPs* 139v; Przytem uczynili drugie dwie obrączce złote/ ktore po obu końcach Napierńniká ná doł przypráwili po kráioch ku Efodowi. *BibRadz Ex* 39/19, *Ex* 28/26; *Affingere ollis auriculas*, *Przyprawić/ Przilepić wśy ku gárcóm*. *Mącz* 127c.

przyprawić na co (3): [*Salomon*] Spráwił też Láncułzki takie iáko y ná mieyfcu Święthym/ á przypráwił ie náwierzch onych Słupow *BibRadz 2.Par* 3/16, *Lev* 8/8; Gozdzie też one [z krzyża św.] Konstantyn tak uczcił: iednym głowę swoię okrašíł y obronił/ do przełbice go swoiey przybijáiąc: á drugi ná wędzidło koniá swego/ ná którym siadał/ przypráwił. *SkarŻyw* 397.

przyprawić na czym (3): y kazał [*Aleksander*] uczynić tharcz wielką długą ná siedm łokci/ á łązyroką ná cztherzy łokcie/ á ná wirzchu oney tarczey kazał przypráwić wielkie zwierciádo [*fecit speculum maximum fieri*]/ [...] á thák pośtępował przeciw Báżyliśzkowi záftáwiáiąc się tarczą *HistAl* K8v; Uczynił też iefzcze dwie Obrączce złote/ á przypráwił ná drugich dwu końcach Napierńniká ze łąpodku ku Efodu. *BibRadz Ex* 28/26, *Ex* 39/18.

2. Przygotować (88) :

[*przyprawić kogo ku czemu*: A Thedy Iozew znykodemem [...] yely panny mariey profycz rzekáč, O myla náfa panno raczy dopwfczycz fynd twego [...] ywś przyprawycz kv pogrzebv *RozmyśłDomin* 85.]

a. Przygotować do użytku (88) :

α. *Sporządzić; zbudować; zorganizować; instruere Mącz; facere PolAnt* [*w tym: co* (85)] (87) : Aleby taki worek mułiał namyślnie vtkać/ któryby był wełną przetkany, á tak ti otręby łątym woreczkiem ciepło przykładáć ná miełtce gdzieby kłocie było/ ná bólączki [...]. Też otręby w tizannie warzić w ognia/ á dawać iefć tym którzy máią łuchy kázel/ á także przyprawić then worek iáko wyśłzey máło napisano y przykładáć ná pierfi *FalZioł* III 42c, V 70, 105v; *BielŻyw* 163; Przyprawcyce zacne łąwytá/ chwálebney łąwności/ Przynyefcyce Pánu roślczki w pyękney zyeloności/ Ochędóžcyce kwytákami wdzyęczny ołtarz yego *LubPs* aa4; *RejWiz* 70v; [*parający się alchemią*] pomáże fárbą zwirzchu/ vkaże drugiemu/ chwali iż to dobre początki/ ále iefzcze trzebá guldwalfer lepiej przypráwić *BielKron* 26; oblegli oycá Kozdráá y z brátem ná tey wieży/ ná ktorey był przypráwił miłternym dzyálem niebo/ gwiazdy/ Płánety z drogie⁸⁰ kámienia y ze złotá/ ná ktorey tho wieży siedzyał czyniáć się Bogiem oycem *BielKron* 164v, 282v, 403, 457v; *Mącz* 423a; Tedy potym Apollon kazał okręt przypráwić/ chcąc płynáć do Pentápolá *HistRzym* 11v, 16; Swiátość przypráwna/ ktorą człowiek łobie nádánem á oświeceniem rozumu swego przypráwić może/ iuz iefť rozliczna/ tak iáko iá oczy náłze częśťo widáią *RejPos* 337v; Muśi mieć Koń Turecki/ pozłócište zbroie. Rząd y Alzbánt ze Srebrem ná łąwoy Koń przypráwi/ Ale wiołkę z Folwarkiem ná ten łątroy záftáwi. *BielSat* C3v [*idem BielRozm*], M4v, N3; *BielSpr* 74v; wziáwśy ognia z kámieniá rozpalonego/ łąprawowáli ofiárę [...]/ ktemu świece y chleby pokładne przypráwili. *BudBib 2.Mach* 10/3, *Iob* 38/6; *BielSjem* 35, 39; *BielRozm* 21; Kśięże miły/ trzebá též do kopiiéy toku. (–) A to co zacze? (–) Kopiiá w tym iézdni łątáwiáią. (–) Mam ia

tám taką włafnie kufzkę/ co wielzaią Kościarze dla ofelki v páfá we żniwá/ Sámá to z Albertuífem domá przypráwiwá. *WyprPl* B.

przyprawić z czego (3): *BielKron* 26v; Iefzczeć iádąc z Kráková [strzemię] w dródze fie wrwáło. Przypráwiłem z łyczaká/ cóż mu wádzi w drogę/ Tám ná mieyfcu vfrugác inné łobie mogę. *WyprPl* C3v. Cf »przyprawić trucinę«.

przyprawić komu [w tym: sobie (2)] (13): *RejPs* 34; Pirwey łámi w doł wpádli co mnye przypráwili. *LubPs* C2, X5v; *RejWiz* 57v; Potym wyłzedłzy z domu/ wzedł ná Máieftat íadł ná Stolcu ktemu przypráwionym/ íiedli też y Kûrfierftowie ná fwych mieyfcach ftełu Cefárzá/ Trębáczó^m przypráwiono mieyfce wyłzfzey. *BielKron* 232v, 403; Albo gdy komu teffar łzczudło przypráwi/ to mu bárzo chromy dziękuie. A gdy fie mu czo v niego zepfuie/ [...] to bárzo záfię łáie. *RejZwierc* 101. Cf *przyprawić komu czego; Zwroty*.

przyprawić komu czego (1): Ieftliże iey [żonie] gołpodarftwo ku fprawowaniu poruczyfz, rzeczeń że iá za łługę małz. Ieftli y też w moc nic niedáfz, rzeczeń iż iey niewierzyfz, [...] ieftli iey pokarzeń iaduć przypráwi. *BielŻyw* 109.

przyprawić ku czemu (2): *BielŻyw* 158; Kiedy bédziefz chćiał wáżyć tym Inftrumentem [tj. wodną wagą]/ tákże go przypráw ku wázeniu/ iáko tu ftoi. *Strum* C3v.

przyprawić na co (3): *RejKup* y5; Mięło ná długie chowánié iáko przypráwić/ l. 164. [Cf Mięło áby długo trfáło w chowániu/ bes pándrów y fmródu: Náwierć Koryándru/ á othem go roftworz/ poléwayże mięło nim gdy ie połaláfz. 163v] *SienLek* S[ss]3; Kto chce pod Mołkwą Zamku dobywác/ żádną rzeczą rychley iedno ogniem gdy w łuchy Rok tráfi/ przypráwiwfy ná to kule ogniíte *BielSpr* 67.

przyprawić prze kogo (1): *Triclinia sternere*, Przigotowác/ przipráwić prze goście fiedzenie. *Mącz* 414d.

przyprawić z czym (1): Ale Cefarz wiedząc o nich [o *Rusach*]/ połłáł przeciwko im tákie miłtrze/ ktorzy z fmołą/ z fiarką/ przypráwiwfy ogień [= *materiał łatwopalny*] popalili im okręty y porázili. *BielKron* 347v.

Zwroty: »dziecko [komu] przypráwić« = *uczynić ciężarną (1):* Item zeznawa yfch grochu wyerthel przedal za trzi grofchá a drugi dal myłófnycze fwoyey barbarze, kthorą tham mylowal y dzyeczko yey prziprawyel *LibMal* 1547/132v.

»stoł przypráwić« [w tym: komu (2)] = *nakryć, zastawić stół do posiłku [szyk zmienny] (6):* Xánt rofkazał ftoł przypráwić/ iáko ku iadłu czyście przykryć *BierEz* D4v, D4v, M3v; *BielKom* B6; łámi Thurcy ná żiemi iedli/ przykrywfy kobiercem iáko vnich obyczáy/ ále połłom ftoły y łáwki przypráwiono *BielKron* 313v, 435.

»przypráwić [komu] trucinę« [w tym: z czego (1)] (2): ále bráćia iego [*Skanderbega*] profili krolá/ áby ie przywrocił ná oyczyznę/ iáko był z oycem ich zmowil/ okrutnik tego zámilczál/ ftey przyczyny przypráwił im z iádu trucinę/ y potruł ie *BielKron* 242v, 126v.

W przen (1) :

Zwrot: »sídló ná szyję przypráwić« (1): Pátrżayże tu zwolenftwá gdy fie tym zábáwiłz/ Iákie sídló ná fzyię łam łobie przypráwiłz [żeniąc się]. *RejWiz* 57v.

Przen (1) :

Szereg: »zgotować a przyprawić« (1): A potym [Boże] rácz miłościwie wypełnić nád námi ony obietnice twoie święte/ y ony wieczne błogofławieństwa twoie/ ktoreś nam w chwale kroleństwa twego święte⁸⁰ zgotować á dziwnie przyprawić raczył *RejPos* 207.

αα. *Przyrzędzić w celach leczniczych (19) :* CZarna czemierzicza, iest ciepła y fucha, gdi iá dobrze kto przyprawi wżythko ciało naprawia y krew thakież *FalZioł* I 46b; ROzmarinową wodę ktorimkolwiek obyczaiem przyprawisz/ chociaże thak iá vczynisz przez Alembik iako y infze wodki/ chocia też wwarzył w wodzie Rozmarin, albo też wyciągniesz moc śniego przez flończe/ tedy ma ofobną mocz á niepołpolitą ku zdrowiu ludzkiemu *FalZioł* II 10d, IV 46a, V 93; Tu już Kupiec Serop pije czo ij Kołmus przyprawił. *RejKup* q7; Ná wżelką końką ranę takąwą mąść przypraw: Weźmi żywice z modrzewiny/ á thłucz iá w ługu áz wybieleie/ [...] *SienLek* 185, 49v, 127, 163.

przyprawić z czego (1): y kazał z ofstrey gorczyczki mąść przyprawić/ y ogoliwży głowki ich [dzieci]/ mocną oną mąścią námazał/ y do gorącej láznie władził. *SkarŻyw* 46.

przyprawić komu [w tym: sobie (1)] (6): *RejKup* q7; gdy komu iáki robak w vcho wlezie á wyiąc fye nieda/ álbo tám co innego wpádnie/ przypraw łobie kichanie á nozdrze łobie zátkey *SienLek* 72, 53v, 116; wżákóz przydzielili białągłowę tákiem pićiem [wodą ciepliczną] léczyć/ mnief niż otrokówi/ y śmáczniéy przyprawić *Oczko* 22v. *Cf Zwrot.*

przyprawić na co (1): Też tym ludziem ktorzi fercza wefołego nie mogą mieć/ y tym ktorzy omdlewanie miwiała [...] borag śpomożenie daie [...]/ á na omdlenie tym obyczaiem przypraw gi/ weźmi łoku boragowego mnief trochę niż poł kwarty/ wina w ktorem warzono Citra iabłka [...] *FalZioł* I 17b.

przyprawić z czym (1): Weźmi gębki modrzewowey iako poł pięści, y śkraiać na kielko kąłkow włożyć w garniec miodu/ y pić on miod rano y wieczor/ á gębka niechay przedfię leży w konwi áz wżytek miod wypijesz, Potym zafię inny miod przyprawić z świeżą gębką. *FalZioł* V 94v.

Zwrot: »przyprawić [komu] lekarstwo« (1): [Florentyn] przyprawił mu [sultanowi] lekárstwo tákie/ kthorym trucinę śniego wywabił/ iż był zdrow. *BielKron* 456.

Przen [komu ku czemu] (1) :

Szereg: »zgotować a przyprawić« (1): (*marg*) Receptá dużna. (–) A tak gdiż iuż wiefz iż maśz tego pewnego lekárzá/ śłuchayże iákie plałtry/ iákie recepty/ á iákie fyropki tobie zgotować raczył/ á ku lekárstwu pewnemu tobye przyprawić raczył. *RejPos* 327v.

ββ. *Przyrzędzić do spożycia; poprawić smak, czasem: dodając przypraw; condire Vulg (16) :* Tám Ezopowi rofkazał/ By rychley obiad gotował. A śzoczewicę wwarzył/ Y inne rzeczy przyprawił *BierEz* Cv, C4v, Dv; Paⁿna dóśtoyna przyięła z niewymowną radością ono pośelstwo/ a vboga śtrawę hned zgotowała/ a śnádz rybek malo [= trochę] przyprawiła. *OpecŻyw* 38v; *FalZioł* IV 43d; Azałz nam [ziemia] nie wydawa przyśmáków rozlicznych/ Onych wdzyęcznych korzonkow/ onych zyołek flicznych. Ktemu dziwnych przypadkow iáko to przyprawić/ Iż łobie káždy by pan może gody śprawić. *RejWiz* 56v; przyśzedł čás ślubu: śzli pośpołu do kościoła Bogini Diany/ á thám Kámmá wżiawży czarę z napoim/ kthory przed tym śámá przyprawiła/ wypila połowicę/ á drugą Sinorixowi (iáko then obyczay był przy ślubie) podála *GórnDworz* Y6.

przyprawić komu [w tym: *sobie* (1)] (4): Możesz też przyprawić sobie smaki które pobudzają chęć i rozgrzewają jako są ty/ jako jest szafsa [...]. Jedz ryby z tą szafszą. A to gdy ie będziesz warzył w rosole. Drugi też może być smak wczyniony z tego czołnku. *FalZioł* IV 46a; Wszytcy sie polekli i dziwowali/ niemogąc rozumieć kąd mu [królowi Kazimierzowi] ta nagła śmierć przysła/ tak sie potym nalażło/ iż mu ten trunek który wypił dała była iedną białą głową przyprawić/ przyciągając go sobie k miłości. *BielKron* 356v. Cf »potrawy przyprawić«.

przyprawić czym (1): Dobra jest fol: a będzieli fol nie flona/ czym ją przyprawić? *Leop Mar* 9/49.

przyprawić z czym (3): A potym Xantus zawołał/ Aby co inego dawał: Także języki postawił/ Ktore był z czołnkiem przyprawił. *BierEz* D; *FalZioł* I 98b. Cf »przyprawić z korzeniem«.

Zwroty: »przyprawić korzenno, z korzeniem« [szyk zmienny] (1:1): *RejFig* Dd2v; [Wartoman prosił królową] iżby mi dała mało odpoczynąć/ aby zalię krew przystąpiła/ która była dla boiżni we mnie zginęła. Rzekła zalię/ iż ia tobie krew przywrocę potrawami ktorec przyprawię korzenno *BielKron* 458v.

»potrawy przyprawić« [w tym: *komu* (2)] [szyk zmienny] (3): Potym [królowa] ześlą z gory na doł łamą do mnie o czwarthey godzinie w noc/ przyprawiwszy potrawy rokofzne/ pytałą mię: Ludwigu chceć sie ieść? *BielKron* 458v, 458, 458v.

β. *Zgromadzić potrzebne rzeczy* [czego] (1) : Też to ziele Rzeżucha wodna/ może być s niej łalatha wcziniona/ przyprawiwszy liścia albo wirchow wlołkiego kopru/ lactuki/ boragowego liścia/ a fte^{go} wżickiego wczyn łalate z oliwą *FalZioł* I 90d.

3. *Przysposobić do spełnienia określonej funkcji, przyuczyć* [w tym: *kogo* (11), *co* (4)] (15) : *LubPs* P5; [Tarkwinius] siadł na stolcu krolewskim/ obeławszy radę to jest Senat/ mając z niektórymi przed tym porozumienie/ służebniki także i usługi mieyskie przyprawił/ ktorzy pod szatami mieli obrony i zbroie zakryte *BielKron* 103v.

przyprawić do czego (4): *SkarŻyw* 74, 283; Przyidzi Pannie Iezu Chryście/ przyidzi pierwey do fercá łalką i duchem twoim/ któryby nas od grzechow vkaral/ nauczył/ wprawił/ y do sądu twego przyprawił. *SkarKaz* 8b. Cf *Ze zdaniem dopełnieniowym*.

przyprawić komu [sobie] (1): Tyś Pannie dziwną możność swą wżędzy raczył obiawić [...]/ Ktoryś zrzadził Anioły twe wżem za duchy służące/ A usługi sobie przyprawił ognie zapalające. *LubPs* X5v.

przyprawić k(u) czemu (4): *RejPs* 27v; Rącz [Panie] przyprawić mowę mą ku takiej łagodności/ Abych mogła wblągac v lwá iego frogości *LubPs* hh5v; Jest przy tym i nauka konia dobrego poznać/ by sie w kupnie nieomylił: i iako ku zawodowi konia przyprawić. *SienLek* 164. Cf *Ze zdaniem dopełnieniowym*.

przyprawić czym (2): bo skoro [Sara] wdom krolewki weślą/ nim ją do łoznice Pánfkiey/ wedle zwyczaiu másićiami i oleyki przyprawiono: kárac P. Bog poczał Pháraóna krolá na dziatkach iego/ na sługách/ na máiętności. *SkarŻyw* 283, 230.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z *zapowiednikami*: *do tego* (1), *k temu* (1), *na to* (1); *aby, by* (3), *że* (1)] (4): siedząc na frogiem mieścu prawei ręki boga oycy swego nieracz miły panie rościęgac nad nami frogości swoich: [...] ale radśey przypraw nas ktemu: abychmy tam mogli patzyc nałaskawe a miłe święte oblicze twoye *RejPs* 71; Iuż cie potym [Bóg] przyprawi i śnádnie do tego/ Ze sie możesz

przypátrzyć wšytkim dziwom iego. *RejWiz* 186v; MNiŹy gdy w wielki piątek igrę Źprowowali/ Chłopá wzgorę nágiego wzgorę wšrotowali. V boku máchárzynę ze krwią powiefili/ Drugiego by iá przekłół/ Źlepo przyprawili. *RejFig* Dd8; *RejPos* 261; [*ErazmJęzyk* L15v (*Linde*)].

[*Szereg*: »przyprawić a nagotować«: Ma [*kapłan*] LemieŹ/ áłbo Pług/ ktorymby wycyŹcił rolá/ To ieŹt/ człowieczá myŹł/ A przyprawił iá/ á nágotował/ áby Źie godziłá przyiáć/ to náŹienie/ to ieŹt Źwięta Ewángeliá? *ErazmJęzyk* L15v (*Linde*).]

W przen (2) : Rácźe s potwárŹtwa ludzi złych mnie pánie wybáwić A z łáłki twey tákye Źerce rácź we mnye przyprawić/ Bych Źie pilnoŹcyá zakonu twego tu moğł báwić. *LubPs* bb5v; *RejPos* 261; [*ErazmJęzyk* L15v (*Linde*)].

4. Ozdobić, upiększyć [kogo (2), co (2)] (5) :

Szereg: »pomalować a przyprawić« (1): yáko figurá áłbo obraz yáki rzezány/ wten czás proŹte drzewo yeŹt kyedy onego žadnemi á rozmáitemi fárbámi nye pomáluye á nye przyprawi. *GliczKsiqź* P8.

a. Przyodziać strojnie człowieka (2) :

Zwrot: »w suknie, w szaty przyprawić« (1:1): Y wywiodł ná targ Źwá czeładź/ Aby iá moğł dobrze przedáć. Gędźcá z Źpiewakiem poŹtáwił: W nowe ie Źuknie przyprawił *BierEz* Bv; *BielŻywo* 109.

b. Przybrać pomieszczenie; przenie (2) :

przyprawić k czemu (1): A iáko ktemu przyŹć maŹz/ y iáko theź páłac Źercá Źwego ktemu przyprawić maŹz [*tj. przyiáć Boga do serca*]/ y iákie klenoty zá to odnieŹć maŹz/ Źam cie tu Pan twoy [...] vczy. *RejPos* 143.

Szereg: »ochędoźyć i przyprawić« (1): trzebá Źie dobrze rozmyŹlić [...]/ iákoby thy przybytki ochędoźyć/ y iákoby ye przyprawić/ gdjebyy ták zacne goŹcie [*tj. Chrystusa i apostołów*] záchowáć miał. *RejPos* 143.

5. Wywołać coś, spowodować [co] (5) : *OpecŻyw* 26; Obiáw Pánu drogi tve ktoremi chceŹz chodzić/ Boć ye on tobye Źnádnye raczy ofwobodzić/ VŹprawyedliwienie tve przyprawi [*tj. usprawiedliwi*] ták cudnie/ Ze Źie iuź wyęc rozyáŹni iák Słóńce w południe *LubPs* Kv; *Vocem homini adimere dicitur lupus*, Głos odyáć/ Chrápkę á omienie [*lege*: omienienie 'ochrypnięcie'] przyprawić. *Mącz* 102c.

przyprawić komu (2): *LubPs* ffv; Ale gdy byŹ komu chćiał twárdy Źen przyprawić/ Weźmi Mirry czyŹtey/ náŹieniá z łáktuki/ białego máku/ [...] vczyńże gáłuźki [...] / á podkadź kogo chceŹz áby Źpał *SienLek* 56v.

6. Doprowadzić kogoś do jakiegoś stanu; facere PolAnt, Mącz; vocere Mącz [w tym: kogo (84), o co (65)] (106) :

przyprawić w co (1): [*czart mówi do Józefa*:] oto będziēz vbogáczon przez tę pániá Źwoię/ [...] oto cie przyprawi w łáłkę Páńłká [*tj. swego męźa*]/ iź mozeŹz rychłó pánem być. *RejPos* 72v.

a. Do złego stanu: zaszkodzić, sprowadzić nieszczęście; afficere PolAnt, Mącz; inducere PolAnt; afferre, apportare, arcessere, dare, detrudere, importare, inferre, iniungere Mącz (96) : Wktoryito nieŹtychanyi nędzy/ duŹny i cieŹny/ gdy go oni przyiáciele iego virzeli/ którzy go ku odprzyŹiężeniu práwdy przywiedli/ natychmiáŹt znich iedni/ ięli tego z wielką záłoŹciá vżywáć: báczác nie pochybná a nigdy przedtem nieŹtychaná kaŹń boźá/ o ktorá go Źwęmi radami przyprawili

MurzHist E; *MurzNT* 46; *KochZuz* A3v; *KochSat* B3v; O iákież to złe łerce á zápamiętále/ Co wziąwłzy dobrodzieyftwá z rodzicow niemále. A wždy ćicho łzukáiąc pilnie czáfu łwego/ Iákoby mógł rodzice przypráwić ocz złego. *HistLan* B3; *RejZwierc* 194v; *MycPrz* II C2v; ZEbyś poznał/ o iáką nas oni przodkowie náłzy vtratę y łami łiebie przypráwili/ á iáką iey pokutą y nádzieią zás dochodzili *SkarŻyw* 261; (*nagł*) Do Gołpodyniéy. (-) [...] Gdziéżeś fię wždy ták łroga vchowáła/ Ze niechcełz báczyć ná mé powolności/ Ani mię włpomoc w méy wielkiéy trudności. O którą łámá żeś mię przypráwiła/ Ze chodzę máło nie ták iáko wiá. *KochFr* 28; Bo tęn kto przekonánego o to [o *odsądzienie czci*] przypráwił/ [...] vłtawicznie báć fię muśi *GórnRozm* 68; *LatHar* 587, 640; Kálwin tedy chce żeby włzyłtkie grzechy ktore popełniamy/ potępiły nas y o wieczną mękę przypráwili *WysKaz* 15; [Iełliby ieden z nich przyłzedł/ á ná rok náznáczony przed Sędziégo łtánął/ bądź Actor/ bądź pozwány/ drugiego ktory niełtanał o winę [= *karę pieniężną*] przypráwi. *SzczerbSpecSax* 320 (*Linde*)].

przyprawić do czego (5): A to co nam piérwłzy człęk/ ielcze w Ráiu łpráwił/ Ze nas był do niewoléy łzátáńłkiéy przypráwił: On łam [tj. *Bóg*] łmiłowawłzy łie/ zełłá łyná łwego/ Aby go ták vniżył dla zbáwienia twégo *SiebRozmyśl* [A3]v; *PowodPr* 20; Do tákich vtrat y przekłéctwá/ pewnie was tá wáłzá niezgodá/ y rołtyrki domowe przypráwiá. *SkarKazSej* 674a. Cf »do upadku przypráwić«.

przyprawić k(u) czemu (19): *BierEz* L4; Temiłtocles widzác ich łkazę á zagubienie, napoiem bykowéy [!] krwié żywota dokonał, aby niebył vznany być zdrayczą pana łwego, albo łkazczą oyczýzny łwey, bo chcąc wiernym panu być, przypráwił bybył panłtwo Attenłkie ku łkazie wieczney. *BielŻyw* 64; *Detrudere aliquem ad mendicitatem*, Ku żebráninie kogo przipráwić. *Mącz* 466d, 14d. Cf *Zwroty*.

przyprawić w co (14): *BibRadz Eccli* 1/29; [aby i oni tedy, którzy jego w więzienie przypráwili, bezpieczni zdrowia łwego od niego byli. *Diar* 1566 6]. Cf *Zwroty*.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: o to (1); iż (2), [żeby]] (2): Wnetki tám [chłop] łięci zálłáwił/ A łiżkę też w nich włwił: Oná gdy tám vmierála/ Sámá ná łię ták wołála: Spráwnieciem łię włwiłá/ Bom też wilká przypráwiłá: Iż zgináł moiá poráđá/ Obchodziłám łię z nim zdráđá. *BierEz* Q4v; *RejPos* [108]v; [*BibRadz Dan* 1/10 (*Linde*)].

Zwroty: »przyprawić o chorobę, niemoc, w chorobę, niemoc« = *dare ad languorem, incutere morbum, perdere Mącz* [*szyk zmienny*] (1:1:1:1): *Dedit me ad languorem*, Przipráwił mié o chorobę. *Mącz* 91d, 92c, 339b; Zoná iégo Iezábel/ wnet przyłzłá do niego/ A iáko ielł obyczáy/ ciełzyłá chorego. Pytáiąc/ coby go to w niemoc przypráwiłó/ Abo ielłiby w ktorym/ członku mu łzkodziłó. *HistHel* Dv.

»w kłopot przypráwić« (1): [*Józef do Zefiry*:] A teraz ielłcze włzyłtkiego znowus poprawiła Zes mié beż mey włzey winy w kłopot przypráwiłá Przekłáđáiąc łwoie łidłó ná mą głowę z łiebie *RejJóz* H5.

»o lekkość przypráwić« = *zhańbić* (1): Tyś nas pánie z ćiężkiégo trapienia wybáwił/ Tyś przeciwniki náłze o lekkość przypráwił. *KochPs* 65.

»o, w nędzę przypráwić« (1:1): *Exitiosum bellum*, Szkodliwa woyná/ która nie yednego o nędzę przipráwi. *Mącz* 105a, 92c.

»przyprawić o nieczęść, o sromotę« = *zgwalczyć (1:1)*: Tám Filip idąc między dwiema Alexándromá/ to ielt fynem y zyęciem/ zábit od Pauzániego/ o to iż mu niechciał ísprawiedliwości vczynić z Attálusem/ który go przypráwił ielcże chłopcem o íromotę/ to ielt/ brzydliwy vczynek przeciw przyrodzeniu *BielKron* 123; *Mącz* 448d.

»przyprawić o, w niełasce, ku niełasce« = *conflare invidiam alicui, in odium vocare Mącz* [szyk zmienny] (2:1:1): *Facere invidiam alicui, Przyprawić kogo ku niełasce. Mącz* 494d, 130d, 504b; Znowu przy ípornéy wodzie páná obrázili/ Moizełzá o niełałkę także przypráwili *KochPs* 162.

»w nienawiść przyprawić« (1): Ieltći thu ieden człowiek Micheałz fyn Imle przez ktoregobychny íię mogli rádźić Páná/ iedno że go ia nie rad widzę/ bo mi nigdy nic dobrego nie prorokuie/ iedno wśzytko złe (*marg*) Abowiem fłowo Pánłkie ktore Micheałz opowiedał/ w tę go nienawić przypráwiło. (-) *BibRadz* 3.*Reg* 22/8.

»o niepokoj, o trwoę, w bojaźń przyprawić« = *trepidationem facere Mącz* [szyk zmienny] (1:1:1): *Trepidationem facere, Wítráźić kogo/ w boyaźń przyprawić. Mącz* 463b, 469d; Onći mnie dzień niełzczeńną poráźił niebogę/ Y przyprawił o wielką/ co dziś ćirpię/ trwoę. *PudłDydo* B3.

»o niesławę (*a. złą sławę*) przyprawić« (2): áni Dworzáninowi do tego przydzie/ áby on przezpráwie czynić mężowi/ oicu/ brátu/ ábo przyiaciołom tej/ którą kiedy vmiłuie/ także y onę lámę o złą fławę przyprawić miał *GórnDworz* Mm4; *SkarŻyw* 69.

»przyprawić w smutek« (1): *Innuere alicui quam acerbissimum dolore, Przyprawić kogo w wielki ímutek y žal. Mącz* 93c.

»o szaleństwo przyprawić« (1): [*Praca mówi do Świata:*] Bo komu íie cudnie ítáwífz. O ízaleńtwo go przyprawífz. Bo wnet táki krolem chce być/ Stroynie chodzić á hoynie żyć *BielKom* D8.

»ku szkodzie, o, w szkodę przyprawić« = *angere incommodis, apportare a. dare damnum, alicui fraudi esse, iniuriam a. pauperiem facere, incommodum importare, detrimentum iniungere, mactare damno, male a. perniciose mereri, nocere, perdere Mącz; male facere PolAnt* [szyk zmienny] (7:7:4): *BielKom* E2; PRzyczyny prze ktore Oyćiec Syná z imienia wydźiedziczyc może/ thy fą. Pierwłza/ Iełliby Rodźicom íwoim íáki gwałt áłbo krzywdę vczynił/ áłbo ie bił/ áłbo w wielką ízkodę íákim ofkárzeniem áłbo dobr roíprázánim przyprawił. Druga [...] *GroicPorz* 14v; *Mactare damno, w ízkodę przyprawić. Mącz* 203a; *Male vel pessime de aliquo mereri, Przyprawić kogo o yáką ízkodę/ Nielubość/ Niewdzięczność. Alias, Co złęgo wyrządźić. Mącz* 217d, 9d, 91d, 92c, 136a, 178b (14); *BudBib Eccli* 19/25; Wiele więc przy práwach wykrętow bywa [...] / gdy íię iedná [strona] przeciw drugiey/ íákoby íą ku ízkodzie przyprawić/ náładza [*in suam ipsorum perniciem mutuo incumbentium*] *ModrzBaz* 90.

»o śmierć, ku śmierci, na śmierć przyprawić« = *occidere PolAnt; afferre a. inferre mortem, afficere a. mactare morte Mącz* [szyk zmienny] (21:3:1): Czorki Ieruzalem nie placźcie na mię/ ale famy na íię placźcie íj na íny walfe/ ktorzy mie z nienáwífci na ímiertz przyprawili *OpecŻyw* 136v; *FalZioł* III 4a; Y owłzem ípanie zbytnie ízkodzi człowieku/ przyczina tego bowiem czału ípania ogien przyrodzony íilnieyłzy íelt y barziew trawi pokarm, ktori ítrawíłzy gdy nie ma íie około cžęgo zabawiać, tedy wíłtuie na wilgotność przyrodzoną, á thak gdyby pokarm nie był przykładan tedy by ípanie przyprawiło ku ímierci *GlabGad* Lv; *KromRozm* I L2v; *MurzNT* 116 [2 r.]; *BielKom* D7v;

RejWiz 134; *KochZuz* A3v; *SAM*son to dziwny mocz/ był za cząfu łwego/ Ze pólczęki roźdzyerał/ v *Lwá* okrutnego. A potym go niewiáftá márna okrociá/ Prze łwá wżeteczną łprawę/ o śmierć przypráwiá. *RejZwierz* 43; *BibRadz Sap* 16/14; *BielKron* 90v; *Afferre* mortem alicui, *Przyprawić* o śmierć. *Afficere* morte idem. *Mącz* 232b, 14d, 140d, [203]a; *GórnDworz* Mm4; *PapPan* Pv, [Gg]4v, Hh3v, Hh4; Bo ten [*Archiloch*] wymyślił napierwey wierłze wżczypliwe/ Ktolemi o śmierć przypráwił pánienki cnotliwe. *KlonŻal* C4; W Niełzporná Páná z krzyżá godzinę zložono [...]. O taką śmierć náłz drogi żywot przypráwiono *LatHar* 312, 261; *WujNT* Zzzzz4; [*BielKron* 1551 13v].

»o śmierć, ku śmierci przyprawić« = *skazać na śmierć wyrokiem sądowym; ad morte afficere, interficere PolAnt* (3:1): A Biłkupi i wżyftek walny Senát łzukali łwiadectwa na przeciwko Iełufowi/ aby go o śmierć przyprawili/ lecz nienaidowali *MurzNT Mar* 14/55; *BibRadz* I 376a marg; [*Neron*] Piotrá y Páwłá s. ku śmierci przyprawił. *BielKron* 145; *BudBib Dan* 13/28; [*BielKron* 1551 48v].

»do upadku, k(u) upadku (a. upadnieniu) przyprawić« = *cadere facere PolAnt* (2:2): Niech łię nie náwraca do drog iey [*uwodzicielki*] ferce twoie/ niebłákyłię po łcieżkách iey. Bo wiele ránnych ku vpádnieniu przyprawiá/ y mocni wżytcy pozábijáni dla niey. *BudBib Prov* 7/26; Przełtołz nie dułaymy gładkim łłowkom iego [*Turka*]/ bo on czás vpátrzywłzy zwykł przymierze łmáć/ á ich to poćiechá/ gdy Pánłtwo iákie do vpádku przyprawiá *MycPrz* II B4v, I Cv [2 r.].

»k złemu, o złe przyprawić« (1:1): A náwięcey o tym zázwdy obłudnye myłlili/ Iákoby k włlytkyemu złemu mnię tu przyprawili *LubPs* O2; *MycPrz* II A3v.

»przyprawić w žal« (1): *Mącz* 93c cf »przyprawić w smutek«.

Szereg: »przyprawić albo przyrzádzić« (1): *Detrimentum* Reipu. iniungere, O łzkodę prziprawić álbo przirzádzić/ to yełt być przicziná łzkody. *Mącz* 178b.

W przén (1) : Nie wywżłzay łię łam ábył nie vpádl/ á iżbył nie przyprawił dułze łwey w połromocenie. *BibRadz Eccli* 1/29.

b. *Sklónić do jakiegoł postępowania* (9) : Náołtátek/ y ná łame Apołtoły/ y po przyięciu náłwięłzgego Sákrámentu/ w noc wielkopiátkowá/ y trwogi/ y pokuły ták vderzyły/ że ie też częłciá o odłtápienie/ częłciá o záprzenie Páná łwego przyprawiły. *LatHar* 251.

przyprawić do czego (1): yci *Custodes Legu*^m [...] mnie dotego wıszytkiego przyprawili *ActReg* 14. Cf [»przyprawić do grzechu«].

przyprawić k(u) czemu (2): Tedy oto wnet/ iáko łlyłzylz/ iż też tám przyłzłá niewiáftá iáwnogrzelzna [...]. Ale łkad było przyłcie iey/ ktho iá ktemu przyprawił/ przywiedz łobie ná pámięć ony łłowá tegoł Páná łwoiego/ co o tym mowić raczy: Iż do mnie żadny nie poydzye/ aż kogo pociągnie Ociec moy niebieski. *RejPos* [308]v. Cf »przyprawić ku grzechowi«.

Zwroty: »o gniew przyprawić« (2): O Boże [...]/ ráczże nam dáć cnotę pokory prawđziwey/ ábyłmy nigdy gornołciá náłzá o gniew łiebie nie przyprawili *LatHar* 619, 78.

»przyprawić o grzech(y), ku grzechowi, [do grzechu]« = *peccare facere PolAnt, Vulg* [szyk zmienny] (3:1): A czynił [*Jeroboam, syn Joasza*] złóć przed Pánem nieodchyláiąc łię od wżythkich grzechow Ieroboámá łyná Nábatowego/ ktho przyprawił lud Izráelłki ku grzechowi. *BibRadz* 4.Reg 14/24; *BielKron* 83v, 95; Wiem Pánie/ iáko Noego pijańłtwo zelżyło: wiem o iáko brzydkie grzechy Lotá przyprawiło *LatHar* 612; [*WujBib* 4.Reg 10/29 (Linde)].

7. *Narazić na utratę czegoś, pozbawić czegoś; afferre, privare, spoliare, tollere* *Mącz* [w tym: kogo o co (48)] (51) : *GórnRozm C4v*; Ale iednák/ co iéy [*Helenie*] wiek łakomy wżkodził/ To śwym piśmem życzliwy poétá nágrodził. Zá co/ niewiém/ przécż go Bóg ślepoty niezbaWił/ Ponieważ Stezychorá o wzrok był przypráwił/ Ze tęż iftá śmiał gánić rymem wczypliwym *KochFrag 22*; Naprzod łá kołtyrowie: ktorzy o Oyczyznę Przypráwią nie iednego/ y o dżiadowiznę. *KlonWor 72*; [Boć vbogi nie ma iedno troché chlebá/ o tę kto go przypráwi/ mężoboycá ieft. *GilPos 54v*].

[*przyprawić do kogo*: Obawam się ia Krolá páná mego/ który wam poštánowił obrok w potráwach y w pićiu/ który iefliżby obaczył oblicza wáże chudźze niż inźnych młodźieniałzkow wam w lećiech rownych/ przypráwilibyście mię do Krolá żebych mógł głowę łtraćić [*condemnabit is caput meum regi*]. *BibRadz Dan 1/10 (Linde)*.]

przyprawić u kogo (1): Y rzekł podkomorzy Dánielowi/ boię się ia páná mego krolá/ który poštánowił iedło wáże y pićie wáże/ który gdyby wyzrzał oblicza wáże łmętnieyźze niż innych pácholát rownych wam/ tedy mię przypráwicie o gárdło v krola (*marg*) wł: przyładzić głowę moię krolowi. (–) *BudBib Dan 1/10*.

przyprawić przed kim (1): tedy się y łtąd pokázuie iż Mefyálz przyłzedł: á iż nie który inźny był nád Iezulá Chriřtułá/ którym żydowie pogárdźili/ y o gárdło záprzawłzy się go/ przed Piłatem/ przypráwili. *CzechRozm 170*.

[*Ze zdaniem dopełnieniowym: BibRadz Dan 1/10 (Linde) cf przyprawić do kogo.*]

Zwroty: »o gardło, o zdrowie, o żywot przyprawić« = *zabić, spowodować śmierć lub skazać na śmierć; mortem afferre, interficere, vitam interimere, privare a. spoliare vita Mącz; condemnare caput PolAnt [szyk zmienny] (40:5:2): ForCnR A3v; MetrKor 61/224; RejPs 23v; LibLeg 10/154v; (did) Zephira lamentuie na Potyfara iż się ża razem nie pomćił (–) Chczelź żořtawić na śwym domu Tę przefuchę [= skazę] tak beż łromu A mnie o zdrowie przyprawić *RejJóz H8*; powyada yłch gdi pany łlowyeczká Ianuřchá o gardło prziprawicz chcziała spoznanya do łlowczá przelźł Cařperka chłopcza yeřth gi wiwabila *LibMal 1551/166, 1545/103, 1551/165v*; łakieźby to okruciełstwo twoie? zażeś ié [*twe dziatki*] dla tego na świat popuřcił/ abyś ięgo [*errata zmienia: ie o*] miřerny żywot twoiem vporem przypráwił? *MurzHist Nv, Cv*; Także Kajphałz/ Annas i drudzy takowi/ kćrzy tēłz pana Chriřtułá wznáwali/ włzakże boięć się o śwę łtany o gardło i przypráwili *MurzNT 66; KrowObr 237v; BibRadz Ps 51 arg; Łátá 1003*. łáromir łyn Boleřłáwá łlepego ná kłiełstwo wyzwołon/ ktorego Werřzowcy chćieli przypráwić o gárdło wywiodłzy go ná łow/ ále od niektorych był obronion. *BielKron 323v, 104, 140v, 202v, 319v, 326v*; Mortem alicui uno ictu afferre, Yednym łztychem kogo o gardło przipráwić. *Mącz 122b*; Usuram huius lucis eripere alicui, Vżywanie żywotá á świałłóći tey komu odyać/ to yeřt/ zabić kogo/ o gárdło go przipráwić. *Mącz 510d, 102d, 115c, 208d, 243d, 322d, 409d, 457c; RejAp 179v*; oto thu łłyźyřłz łákie łtáranie á łákie zbunthowanie czynili miedzy łobá Ći przeloźeni miáłtá Dámáłku onego/ w którym ten łwięty á wierny Páńłki poczał wyłławiáć łwięte imię Páná łwego/ áby go byli mogli zániřczzyć á o gárdło przypráwić *RejPos 286, 50, 81v, 283; RejZwierc 46v; BielSpr 69v; BudBib b4, Dan 1/10; CzechRozm 170; KochPs 43; CzechEp 11; GórnRozm H2; PaprUp E3*; Bo iefli nieprzyiaciel pográníczny thym wmyłłem bitwę zwodzi/ áby o zdrowie włzytkich*

przyprawił: Ták y ten kto ná cáłość Oyczyzny fwey nie oglądáiąc fie/ tákowy pożar w nią wnośi/ [...] zá nieprzyiacielá Oyczyzny ma być fádzon *Phil* N4, K2, K4; *KlonWor* **2, 59.

»przyprawić o poczcliwość« = *zgwálcić, narazić na utratę czci kobiecej* [szyk zmienny] (2): TO [*Lukrecja Kollatina*] páni w Rzymie zacna/ zá fwyh czáłow byłá/ Ktora o fwą poczcliwość/ lámá fie zábiłá. O którą iá przyprawił krolewic wżeteczny *RejZwierz* 44v; *RejPos* 50.

8. Dostarczyć, sprowadzić [czego dokąd] (1) : dośwołyły fmi wyełkiego xyeftwa Lytewfkiego y Corvni polfkiey Cypczom [...] do Kyowa y do Lvczka, y do ynżich Zamkow foly przyprawycz. za ftrozą náłzich lyvdzy *LibLeg* 10/96v.

9. Wyrzucić komuś coś złego [kogo] (1) :

W połączeniu szeregowym (1): A tedy młodzienietz ftoiątz pocźnie mowicz: Mili panowie fędzie/ iá fie przed wafzą miłością żałuię/ oto na Szkodę/ a tudzież na Niemotz/ ij na Niedofstatek [*imiona postaci alegorycznych*]/ [...] żećz mie fobie wolnie bez winy zbili/ zranili/ a iako ijm lubo było przyprawili *ForCnR* D4.

10. Przedstawić [co] (1) : Sędziego ofzukano: ktory ácz podobno o oney zdrádie mógł nieco wiedzieć/ wżákże ináčzey przedsię niemógł fądzić/ iedno iáko było rzecz przyprawiono [*quam ut causa erat instructa*]. *ModrzBaz* 86.

11. Pozwać [kogo o co] (1) :

Zwrot: »przed sąd przyprawić« (1): Cedo dum, an unquam iniuriarum audisti, mihi scriptam dicam, Y słyfzałeś kiedy by mie áby o yáką krzywdę przed sąd przyprawiono. *Mącz* 85b.

Synonimy: **1.** przytwirdzić; **2.** nagotować, narządzić, przygotować; **a.** przyrzucić, sporządzić, zbudować; **β.** zebrać, zgromadzić; **3.** przysposobić, przyuczyć; **4.** ochędożyć, okrasić, ozdobić, przybrać, przystroić, upiększyć; **5.** sprawić, wywołać; **6.a.** zaszkodzić; **b.** namowić, przyciągnąć, przywabić, przywieść, skłonić; **7.** odebrać, pozbawić, zbawić; **8.** przywieźć, sprowadzić; **9.** skrzywdzić, ukrzywdzić; **10.** pokazać; **11.** obwinić, obżalować, oskarżyć, pozwać.

Formacje współrdzenne cf PRAWIĆ.

Cf **PRZYPRAWIENIE, PRZYPRAWIONY**